

Posudek vedoucího diplomové práce

Eva K o z á k o v á

Efektivita kognitivního tréninku u osob po traumatickém poranění mozku nebo cévní mozkové příhodě

FF UK, Katedra psychologie, Praha 2013

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D.

Oponent: PhDr. Luděk Stehlík, Ph.D.

Diplomová práce se zabývá problémem, který je stále aktuálnější a řeší jej výzkumné týmy na předních neurovědeckých pracovištích u nás, ale především ve světě. Týká se obnovy ztracených funkcí u onemocnění mozku různé etiologie. Nárůst počtu jedinců s poraněním mozku a cévní mozkovou příhodou je důsledkem moderní doby, jež přináší technické vymoženosti, ale také jejich neblahé důsledky v souvislosti s ne již tak rychle se rozvíjejícími lidskými schopnostmi pro jejich zvládnutí. A už vůbec zaostává péče o takto poškozené jedince v postakutní (rehabilitační) a chronické fázi, tj. života s postižením.

Autorka DP se soustředila na specifické podmínky restituce kognitivních funkcí a efektivity této snahy při využití zajímavého, vědecky podloženého a výzkumně ověřeného tréninku tzv. „intelligence“, jímž si i lidé zdraví mohou tuto funkci rozvinout. Základní řešenou otázkou předložené DP tedy bylo, zda se taková metoda se dá využít i u výše zmíněných jedinců s kognitivním postižením různého charakteru.

Diplomová práce paní Evy Kozákové má klasickou skladbu, tj. teoreticko-literární úvod (48 str.) a na něj navazující empirickou část (55 str.). Písemnictví je neobvykle rozsáhlé ~ 240 titulů, samostatných příloh je 6.

Teoretický úvod tvoří čtyři základní kapitoly, získaná poškození mozku, kognice, plasticita a neurokognitivní trénink. Jejich členění i obsah mají logickou provázanost a je vidět, že autorka DP skutečně s literaturou „pracuje“ a ne pouze fakta ze zdrojů „opisuje“.

V empirických kapitolách autorka DP, paní Eva Kozáková, opět postupuje podle zažitého schématu u prací tohoto typu, tj. od vytčení cíle a správného vymezení hypotéz, náčrtu projektu, popisu zamýšlených intervencí a použitých metod, průběhu sběru dat a zpracování výsledků až k poměrně rozsáhlé diskusi s uvedením limitů předkládaného výzkumu a závěru. Vidíme opět promyšlenou strukturu, v níž vyniká sofistikované vypořádání se se značně nízkým počtem osob ve sledovaných trénovaných a netrénovaných skupinách osob (n=25) a nerovnoměrným zastoupením porovnávaných skupin (11 v N-back, 9 ve skupinovém tréninku a 5 v placebo tréninku). Toto autorka zdůvodňuje velkými potížemi při získávání vhodných jedinců, kteří by odpovídali kritériím pro zařazení do výzkumu, což je – podle našich dlouholetých zkušeností – velký problém při „výzkumech mozku“, požadujících homogenní soubory.

Z formálního hlediska lze snad poukázat na nepřítomnost seznamu zkratk, což čtenář pocítí od strany 25, kdy se objeví „WM“, dále pak RPM, BOMAT, je problémem odlišení „gF“ a „Gf“ atd.; na str. 26 je neúplná věta pod čarou, která sice vypadá jako „poznámka pod čarou“, ovšem spíše patří do textu; specifické je pak použití pomlčky opakovaně v celé práci.

Zajímalo by mě, co se myslí částí věty „... jako diagnostická metoda ke zjišťování kognitivních funkcí“ (napadá mě, že se jedná o novum, které zjišťuje, zda jsou vůbec nějaké takové funkce přítomny) (str. 49). Autorka v celé diplomové práci správně dodržuje citační normu.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti, tj. velmi dobře strukturovanou a propracovanou část literární, vycházející z neobvykle rozsáhlého písemnictví, především zahraničního, adekvátní aplikaci teoretických poznatků na řešený problém a kritické zhodnocení přínosů i limitů a navíc i vynikající jazykovou úrovní předložené diplomové práce, si dovoluji navrhnout komisi pro obhajobu její hodnocení známkou „výborně“.

V Praze 14. 5. 2013

Petr Kulišřák